

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio III. An decimæ in feudum Laicis concedi possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

Q U Æ S T I O III.

An Decima in Feudum Laicis concedi possint.

S U M M A R I U M.

465. *Potest SS. Pontifex laicis Decimas in feudum perpetuum concedere.*
466. *Hac potestas Episcopis aut nunquam competebat aut seculo ij. ablata fuit.*
467. *Eam saltem à tempore Concilij Lateran. sub Alexandro III. celebrati non amplius habent.*
468. *Possunt tamen etiamnum in feudum temporale dare.*
469. *Opinio quorundam, posse decimas à laicis ad Ecclesiam re- versus eisdem ab Episcopo rur- sus infeudari.*
470. *Negativa praefertur.*
471. *Respondetur ad opposita.*
472. *Decima ad Ecclesiam rever- sa primigeniam naturam recuperant.*
473. *Possunt in alium transferri, quando prior possessor adhuc vivit, aut si ad Ecclesiam re- versa sunt solum accessorie,*
- 465 **A**sfert. I. Potest SS. Pontifex decimas laicis in Feudum etiã perpetuum concedere. Patet ex dictis n. 463. Hoc potissimum modo pleraque, quas laici possident decimas, ad ipsos pervenisse, supponunt DD. & Jura allegata, idque jam olim testatus est Fridericus I. Imperator, Barbarossa dictus, in oratione habita in Conventu Principum, uti scribit Arnoldus Lubecensis l. 3. c. 18. *Scimus (dicebat) decimas & oblationes à DEO Sacerdotibus & Levitis primitus deputatas: sed cum tempore Christianitatis ab adversarijs infestarentur Ecclesia, easdem decimas Prapotentibus & Nobilibus viri ab Ecclesijs in Beneficio stabili acceperunt, ut ipsi defensores Ecclesia-*
- rum fierent, qua per se obtinere non valerent.*
- De Episcopis aliisque SS. Pontifice inferioribus Prælatis, supponunt omnes, ut existimat Suar. c. 26. n. 2. ipsos olim potuisse fructus decimarum in feudum etiam perpetuum dare laicis justa ex causa, multique censent, hanc Episcoporum potestatem durasse usque ad Concil. Lateran. sub Alexandro III. anno 1179. celebratum, in quo eam fuisse sublatam dicunt, videturque asseri c. 2. h. t. §. sanè in 6. Verum constat, ademptam fuisse Episcopis jam ab Urbano I. in Concilio Turonico anno 1096. id est, annis 83. antè dictum Concilium Lateran. nisi fortè cum Laym. l. 4. Theol. Mor. tr. 6. c. 6. n. 4. alle- ras,

ras, Urbani constitutionem ante tempora Alexandri III. non fuisse ubique receptam. At nihil statuisse Alexandrum, sed supposuisse, hanc facultatem Episcopis non competere, fuisse ostendunt Rebuffus 9. 10. de decim. à n. 11. & Suar. cit. c. 26. n. 3. & 4. Imò Lemaitre l. 1. de decim. c. 10. & Gonzal. in c. 19. h. t. n. 5. contendunt, Ecclesiam nunquam permisisse Episcopis decimas in feudum dare.

467 Assert. II. Episcopi jam non possunt laicis decimas in feudum perpetuum concedere. Ita omnes. Ratio patet: quia, si hanc potestatem unquam habuerunt, ea adempta ipsis est saltem in Concilio Lateran. anno 1179. nec unquam hæc restituta. ut omnes DD. supponunt, nec novæ concessionis ullibi extat aliquod vestigium. Unde consequens est, ut observat Suar. l. c. n. 3. ejusmodi concessionem sine Pontificia auctoritate factam, non tantum illicitam, sed etiam invalidam esse.

468 Assert. III. Probabile est, quod post Panorm. & Covarr. & hoc teste communem DD. asserunt Suar. cit. c. 26. n. 1. & Laym. l. c. n. 5. §. His adde, posse etiamnum Episcopos ex justa causa & adhibitâ Juris solemnitate, laico ad vitam ipsius decimas in feudum concedere. Rationem dant: quia Jure antiquo id erat licitum, & nec ab Urbano II. nec ab Alexandro III. nec à posteriori aliquo Pontifice vetitum

invenitur, sed solum, ne decimæ in feudum perpetuum laicis concederentur, uti colligitur ex c. ad hæc. c. quamvis jun. Gloss. b. t. & c. 2. eod. in 6. §. sane. Asserit quidem Antonelli l. 2. de Temp. legali c. 37. n. 21. obstare Extravagantem Ambitiosa de reb. Eccl. alien. utpote in qua omnis locatio & concessio bonorum Eccles. ultra triennium prohibetur. Potuisset addere Trident. Sess. 25. c. 11. de Reform. ubi similis prohibitio habetur. Verum non obstant: quia ibi ea solum locatio, infeudatio &c. prohibita est, quæ fit sine justa causa & Juris solemnitate: at nos utramque requirimus. Porro quod ejusmodi concessio, sive ab Episcopo, sive à SS. Pontifice fiat, se non extendat ad decimas Novalium, nisi etiam istæ fuerint expressæ, diximus supra n. 390.

Dubium ex dictis nascitur, an si 469 decimæ, quæ ante Lateranense laicis infeudatæ erant, ad Ecclesiam revertantur, Episcopus eas denuò infeudare possit. Negant absolute multi. Affirmant Card. Castr. Alvaret. ac alij, quos citat Menoch. l. 6. præsump. §. 6. n. 3. Rationem isti dant. I. Quia Episcopus juxta c. 2. de Feud. non obstante, quod juravit, se res Ecclesiæ de novo non infeudaturum, poterit decedente vasallo feudum alteri liberè concedere, si viderit expedire. II. Quia Lateran. Concilium prohibet decimas dari laicis in feudum de no-

vo, & antea concessas non aufert: non videntur autem de novo dari, si datae sunt ante Concilium, sed solum continuari. Distinguunt Sonebeck. *de Feud. p. 8. n. 11.* Suar. *l. c. n. 8.* Laym. *l. c. n. 6.* Palao *tr. 10. p. 112. g. in fine*, ajuntque, posse in feudum denuo dari, si Episcopus mortuo Vasallo eas nondum acceptavit & Ecclesiae incorporavit, quia sic nondum censentur esse sub dominio utili Episcopi neque ad hunc pertinere: non posse, si eas jam acceptavit & Ecclesiae incorporavit, quia sic alienaret; at hoc ipsi est prohibitum.

470 Assert. IV. Non potest Episcopus decimas olim infeudatas, si vassalli linea fuerit extincta, vel illae alia ratione ad Ecclesiam fuerint reversae, denuo in feudum concedere. Ita cum Joan. Andr. Panorm. Calder. Praepos. Imola ac alijs, sentiunt Covarr. *l. 1. var. c. 16. n. 5. V. praeter haec.* Menoch. *l. 6. praesum. 86. n. 3.* Zasius *de Feud. p. 4. n. 25.* Bocerius *de Investit. Feud. c. 3. n. 6. 4.* Fachin. *l. 7. c. 72.* Barbof. *de Offic. Episc. p. 3. alleg. 121. n. 10.* Hunnius *Encyclop. p. 3. tit. 2. n. 20.* Moneta *c. 5. de decim. 9. 3. n. 72.* Canif. *c. 14. n. 3.* Balthasar *Pract. Resol. tit. 9. resol. 1. n. 22.* ac alij, lateque id probat Clarus *§. Feudum q. 13. V. sed quero.* Ratio est: quia *c. Prohibemus, & c. Quamvis h. t. c. Cum apostolica de his, qua sunt a Praelat. c. 2. §. sane de decim. in 6. ac alibi*, absolute prohibetur, ne laicis decimae concedantur.

Neque obstat *c. 2. de Feudis*: hoc enim aut nunquam fuit intellectum de decimis, aut quoad has per Jura allegata ipsi fuit derogatum. Neque verum est, quod pro secunda opinione addebatur, concessionem feudi post finitas v. g. generationes ad Ecclesiam reversi non esse novam, sed antiquam: contrarium enim patet ex *l. sed et si manente ff. de Precario, l. 4. prim. ff. de damno infecto junct. Gloss. V. Renovare, l. 113. ff. de V. O.* ex quibus habetur, quod finita obligatione seu exacto tempore, quo ipsa durare debuit, per renovationem nova causa constituatur, idque fuse probant Tiraq. *de Retractu Convent. §. 1. gloss. 7. à n. 24.* Beronius *vol. 1. consil. 129. n. 3.* Gabriel. *l. 3. tit. de Dilat. concl. 2. & 3.* Guttier. *de Furam. consir. p. 1. c. 49.* Hinc pariter non valet, quod ex Suar. & Laym. dicebatur de decimis ab Ecclesia nondum acceptatis & eidem incorporatis. Hoc ipso enim dum feudum aperitur, vi juris directi, quod semper penes Ecclesiam manet, ad eam devolvitur; alias non posset alteri concedere. Quando autem alteri conceditur, nova est concessio, & novum feudum, ut cum communi late tradunt Rosenthal *de Feud. c. 2. concl. 22.* & Menoch. *consil. 104. n. 35.* at decimas de novo in feudum dare Praelatis SS. Pontifice inferioribus juxta dicta est prohibitum.

Ratio intrinseca dictorum est: 471 quia,

quia, ut passim tradunt DD. ac patet ex c. 34. de Præbend. decimæ ad Ecclesiam reversæ naturam primitivam recuperant, & per consequens in laicos, nisi auctoritate suprema Ecclesiæ, alienari nequeunt. Unde declaravit jam pridem S. Ludovicus Galliarum Rex, teste Molinæo ad Consuet. Paris. §. 68. n. 21. quod decima ad Ecclesiam reversa ex tunc & deinceps semper censeantur mere Ecclesiastica, tanquam ad originem & primitivum statum reversa, etiamsi constaret, quod prius spectabant laicis jure infeudationis ante Concilium Lateranense. Ex quo bene deducit Molinæus l. c. quod decima simpliciter & purè reversa ad Ecclesiam, sit deinceps exempta à Jurisdictione seculari. Quod ait procedere, sive detur seu remittatur Ecclesiæ Parochiali, ad quam de jure communi spectat, sive alteri Ecclesiæ vel Collegio Ecclesiastico, dummodo sine onere & qualitate feudi. Idem S. Rex, eodem teste, optime permittit omnibus, qui in suis terris possident decimas aut alibi, à se tanquam *relevantes* jure feudi, eas Ecclesijs restituere in perpetuum sine ulla alia Regis licentia. Ex quo infert Renat. Choppinus l. 3. de Dominio Gallico tit. 23. n. 8.

& non semel ita judicatum refert, decimas infeudatas, si Ecclesiæ venditæ sint, retractui gentilitio non subijci: quia decimarum, ut ait, *sacrum jus, quæ redierunt ad Ecclesiam postliminio, pristinam recipit sacra rei conditionem.*

Duo hinc ultrò concedo. Primum 473 est, quod Suar. & Barbosa l. c. velut indubitatum tradunt, transferri decimas in alium posse, quando prior possessor adhuc vivit, quia dum feudum sic transfertur, manet adhuc feudum, & per consequens, dum alteri conceditur, non erigitur de novo; neque decimæ adhuc sunt sub dominio utili Ecclesiæ, ergo per ejusmodi translationem non magis alienantur, quàm modò alienatæ sint, dum ab antiquo possessore detinentur. Alterum est, quod tradunt DD. in cit. c. cum apost. novam infeudationem fieri posse, quando decimæ redierunt ad Ecclesiam non per se, sed accessorie, v.g. cum castro, cui sunt annexæ: quia tunc cum castri concessione de novo concedi possunt, sicut Jus Patronatûs alienatur cum castro, cui adhæret, juxta c. Ex litteris & c. Cum seculum de Jure Patron. quâ ratione Marta p. 2. de Jurisdictione c. 43. n. 64. conciliandas putat relatas opiniones contrarias.

QUÆSTIO IV.

An Decimæ à Laicis præscribi possint.

SUM-